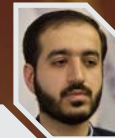

امکان سنجی نسخ مقررات و قوانین توسط سیاست‌های کلی نظام

■ مرتضی حاج علی خمسه

عضو هیئت علمی پژوهشگاه قوه قضائیه

حقوق مردم، قانون، قوه قضائیه و لزوم اسلامی شدن روابط و قوانین در تاریخ ۱۳۶۱/۹/۲۴ و نیز سیاست‌های کلی نظام اسلامی در دوران بازسازی کشور در تاریخ ۱۳۶۷/۷/۱۱ اشاره کرد. بنابراین با توجه به عدم تصریح به این صلاحیت در قانون اساسی مصوب سال ۱۳۵۸ در زمره وظایف و اختیارات ولی فقیه، نهاد «سیاست‌های کلی نظام» به‌عنوان یکی از وظایف

ابزارهای شرعی و قانونی ولی فقیه به سرانجام می‌رسد که تعیین سیاست‌های کلی نظام جزو مهم‌ترین و اثربخش‌ترین این ابزار است. مهم‌ترین مصادیق مربوط به تعیین سیاست‌های کلی نظام تا پیش از بازنگری در قانون اساسی، توسط حضرت امام علیه السلام و با استناد به اختیارات شرعی و قانونی ولی فقیه انجام پذیرفت. از جمله این موارد می‌توان به «فرمان هشت ماده‌ای» درباره

طرح مسئله

درج اصل ولایت فقیه در قانون اساسی در زمره بزرگ‌ترین دستاوردهای انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ بود که ترجمان مختصر آن عبارت است از راهبری کلان ارزشی و هنجاری جامعه به‌منظور نیل به اهداف اسلام در عرصه‌های گوناگون فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و ... توسط رهبر و حاکم اسلامی. این مهم به‌واسطه